

Tartalom

Összefoglalás	2
Demográfiai helyzet.....	2
Munkaerőpiac	2
Gazdasági szervezetek.....	5
Beruházás	6
Mezőgazdaság.....	8
Ipar.....	10
Építőipar	11
Lakásépítés	13
Turizmus	14
Közúti közlekedési balesetek	15

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

Tolna megyében 2013-ban, az országoshoz hasonlóan, csökkent az élveszületések és a halálozások száma is, a kettő eredőjeként számított természetes fogyás mérséklődött. A népességszámra vetített természetes népmozgalmi mutatók viszont továbbra is kedvezőtlenebbek voltak az országos átlagnál. A munkaerő-piaci folyamatok kedvező irányú változásról tanúskodnak. Bővült a foglalkoztatottak száma és mérséklődött a munkanélkülieké. Az intézményi munkaügyi statisztika adatai szerint az alkalmazásban állók száma emelkedett, a növekedés a közfoglalkoztatás bővülésével összefüggésben a költségvetési területen erőteljesebb (105,2%) volt, mint a versenyszférában (100,7%). Emelkedett a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó és nettó átlagkeresete az egy évvel korábbihoz képest (104,6, illetve 105,8%).

Tolna megye gazdaságának különböző területein 2013-ban bekövetkezett változások vegyes képet mutattak. A mezőgazdaságban az időjárás kedvezően befolyásolta a főbb növényfajok terméseredményeit. A termésátlagok emelkedtek, a fontosabb növényeket tekintve Tolna előkelő helyen állt az országos rangsorban. A 2013. decemberi összeírás adatai szerint a szarvasmarha-állomány bővült (117,4%), a sertések száma viszont tovább esett (90,3%). Az ipar bruttó kibocsátásának volumene az országosnál erőteljesebben emelkedett (107,9%), mind a belföldi, mind az exportpiacokon nőtt az értékesítés. A kereskedelmi szálláshelyek 2013. évi forgalmi adatai is élénkületről tanúskodtak. A vendégéjszakák száma a vendégekénél erőteljesebben bővült (109,0, illetve 102,9%), így összességében emelkedett az átlagos tartózkodási idő. A megye építőipari teljesítményének volumene számottevően nőtt (113,8%), az új beruházások folyó áron számított értéke felülmúlta az egy évvel korábbit. A lakásépítés azonban tovább esett, amelynek következtében az elmúlt évtizedek legalacsonyabb lakásépítési teljesítményét regisztráltuk 2013-ban.

Demográfiai helyzet

Tolna megyében – az előzetes adatok szerint – 2013-ban 1900 gyermek született és 3000-en haltak meg. Mind az élveszületések, mind a halálozások száma mintegy 2-2%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. Összességében némileg (1%-kal) mérséklődött a **népesség** természetes fogyása. Az ezer lakosra vetített élveszületések és a halálozások száma kedvezőbb volt a Dél-Dunántúl mutatójánál, az országoshoz képest viszont kedvezőtlenebbül alakult.

Az év során 850 házasságot kötöttek a megyében, ez 2%-kal felülmúlta a 2012. évit. Az ezer lakosra jutó házasságkötések száma – amely megegyezett az országos mutatóval – valamelyest kedvezőbb volt a régió átlagánál.

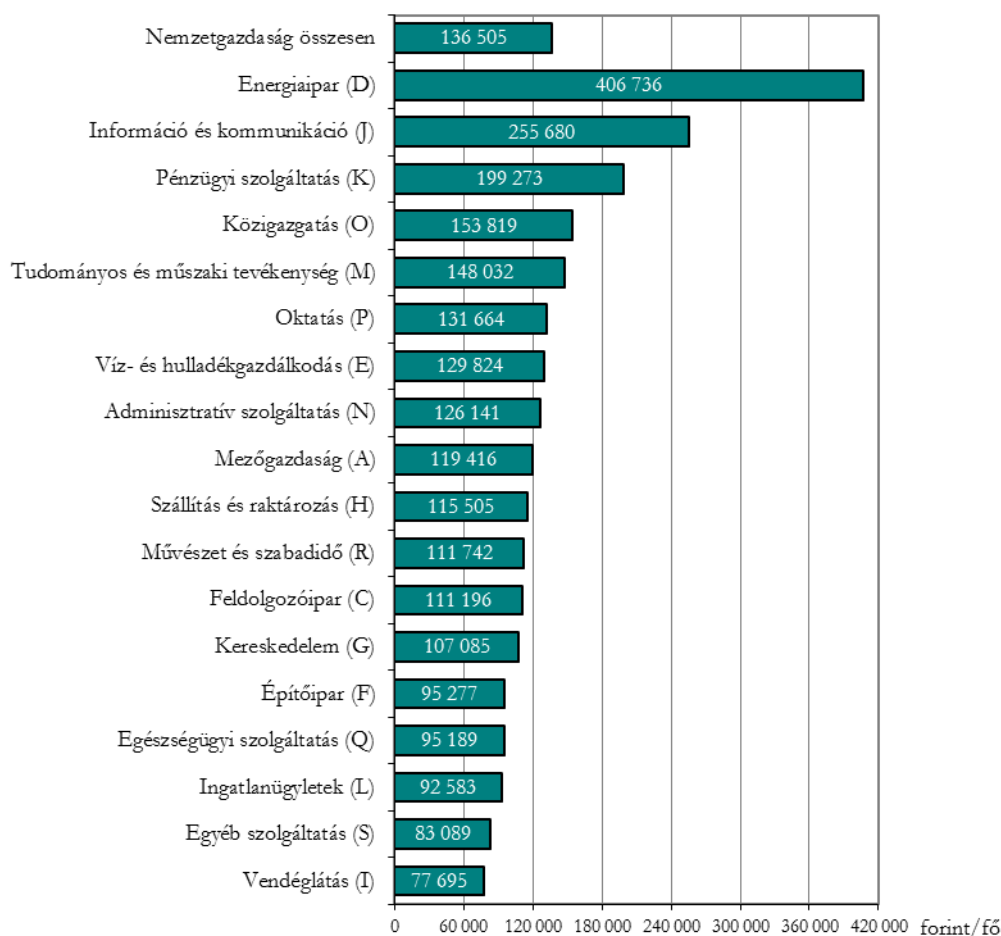
Munkaerőpiac

Az *intézményi munkaügyi statisztika* adatai szerint a megfigyelt Tolna megyei székhelyű vállalkozásoknál és nonprofit szervezeteknél, valamint a költségvetési intézményeknél 2013-ban átlagosan 45 300 **fő állt alkalmazásban**, 1,0%-kal több, mint egy évvel korábban. (Országosan 0,9%-os volt a létszámnövekedés.) A munkavállalók 62%-át foglalkoztató versenyszférában 28 200 főt alkalmaztak, a létszám 0,7%-kal haladta meg a 2012. évit. Ezen belül bővült (2,1%-kal) a szellemi foglalkozásúak száma, míg a fizikaiaké gyakorlatilag stagnált (-0,1%). A költségvetés területén 15 600 főt foglalkoztattak, a versenyszféráénál nagyobb mértékű, 5,2%-os volt a létszámnövekedés. Ezen belül a fizikai foglalkozásúak létszáma – a közfoglalkoztatás bővülésével összefüggésben – nagyobb mértékben (7,3%-kal) nőtt a szellemi foglalkozásúakénál (4,0%).

A 2013. évben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók **havi bruttó átlagkeresete** – a számviteli nyilvántartások szerint – 208 400 forintot tett ki, amely 4,6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A **nettó havi átlagkereset** a családi adókedvezmények figyelembevétele nélkül a nemzetgazdaság egészében 136 500 forint, ezen belül a versenyszférában 145 500 forint, a költségvetésben 121 300 forint volt. Ez az előbbi sorrendben 5,8, 6,0 és 5,9%-os keresetnövekedést jelentett a 2012. évihez képest. A nemzetgazdasági ágakat tekintve a nettó átlagkeresetek szinte mindegyikben emelkedtek, az egyéb szolgáltatás, az adminisztratív szolgáltatás valamint a művészet és szabadidő területén viszont keresetcsökkenést mértek.

1. ábra

A havi nettó átlagkereset nemzetgazdasági ágak szerint, 2013

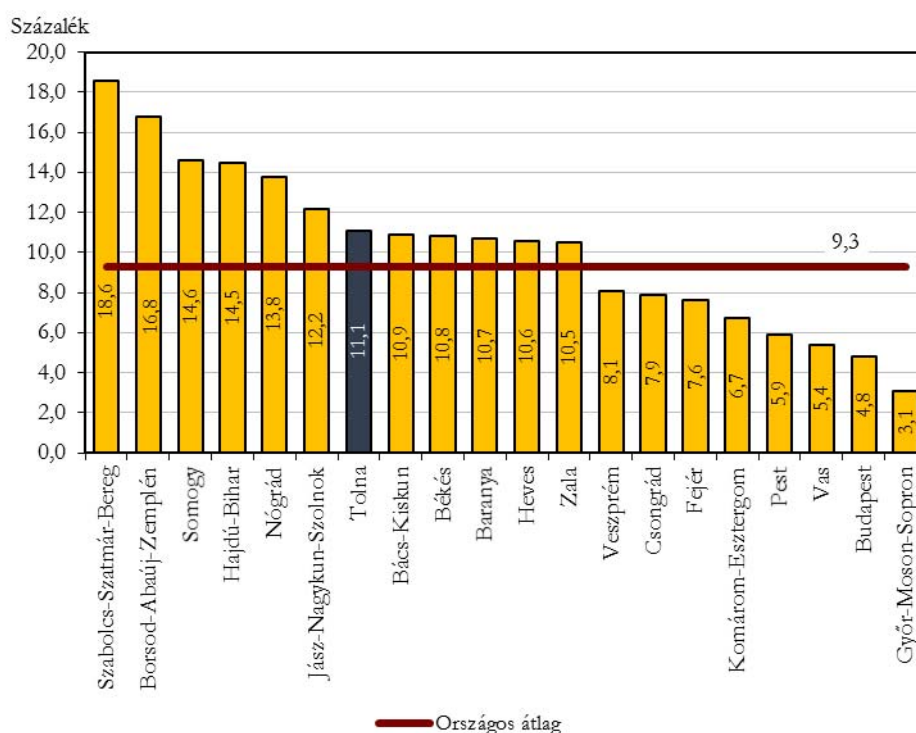
A nemzetgazdasági szintű átlagos **munkajövedelem** bruttó összege Tolna megyében 224 900 forint volt, amely 4,6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A havi kereseten felül egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (étkezési térítés, munkába járással kapcsolatos költségtérítések, lakhatási támogatás, jubileumi jutalom) a munkajövedelem 7,3%-át tették ki, hányaduk alig változott (0,1 százalékponttal nőtt) az egy évvel korábbihoz képest. (Országosan 5,4% volt az egyéb jövedelem részesedése az összes munkajövedelemből.) Az egyéb jövedelem aránya az energiaiparban (14,3%), az építőiparban (9,0%), és a pénzügyi, biztosítási tevékenység területén (8,5%) volt jelentős, az egyéb szolgáltatásban dolgozók munkajövedelmében ugyanakkor alig játszott szerepet (0,9%).

A megyében mért átlagkeresetek és a munkajövedelem továbbra is országos átlag alatti: a különbség a havi bruttó átlagkeresetnél 22 300 forint, a munkajövedelemnél 18 900 forint, a nettó átlagkeresetnél pedig 14 600 forint volt az elmaradás.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 2013. december végén Tolna megyében 10 748 álláskeresőt tartottak nyilván. A létszám – az országoshoz hasonlóan – nagymértékben, 27%-kal visszaesett az egy évvel korábbihoz képest. A **nyilvántartott álláskeresők** gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya (11,1%) tovább csökkent: a 12 hónappal korábbi mutatónál 3,1 százalékponttal alacsonyabb, az idei országos rátánál viszont 1,8 százalékponttal magasabb volt. A Dél-Dunántúlon már nem Tolna mutatója – ahogy a korábbi években oly jellemző volt – a legkedvezőbb, ugyanis Baranya megyében a tolnainál 0,4 százalékponttal alacsonyabb rátát regisztráltak, Somogyban ugyanakkor 3,5 százalékponttal magasabbat, mint Tolnában.

2. ábra

A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népéségen belüli aránya, 2013. december

Az álláskeresők 15%-a volt pályakezdő, 18%-a pedig 25 éven aluli. Mindkét körben jelentős – előbbi körben 19%-os, utóbbiban 23%-os – létszámcsökkenés következett be. Az állomány 6%-át kitevő megváltozott munkaképességűek létszáma héttizede volt a 12 hónappal korábbinak.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele nem változott számottevően az egy évvel korábbihoz képest. A nyolc általánost, vagy ennél kevesebb évfolyamot végzettek létszáma az összlétszámnál nagyobb mértékben – 32%-kal – csökkent, bár így is a legmagasabb az összes álláskeresőn belüli részarányuk (41%). Az álláskeresők 32%-ának volt szakmunkás- vagy szakiskolai végzettsége, számuk 23%-kal volt kevesebb a 2012. decemberinél. Az érettségivel rendelkező álláskeresők létszáma mérséklődött a legkevésbé (19%-kal), részarányuk 23%-ot képviselt. A diplomás munkanélküliek száma 30%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, mintegy 4%-át tette ki az álláskeresőknek.

2013. december végén a 12 hónappal korábbinál 27%-kal több, 976 betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván a megyében. Az egy betöltetlen álláshelyre jutó álláskeresők száma továbbra is magasnak volt mondható. A tolnai mutató (11) az országos átlagnak több mint dupláját tette ki, régióin belül megegyezett a Somogy megyeivel, a Baranyára számítottnál (8) viszont magasabb

értéket jelzett. A régió kedvezőtlen helyzetét az is jól mutatja, hogy a dél-dunántúli mutató volt az ország ezen területi egységei közül a legmagasabb.

Az álláskeresőket **ellátó rendszerben** csökkent az álláskeresési járadékban (931 fő) és a szociális ellátásban részesültek (2996 fő) száma, előbbieké 35, utóbbiaké 37%-kal. A nyugdíj előtti álláskeresési segélyezettek létszáma (250 fő) viszont 1,6-szerese volt a 2012. december végének.

Gazdasági szervezetek

Tolna megyei székhellyel 2013. december 31-én közel 37 800 **gazdasági szervezetet** tartottak nyilván, az országos állománynak 2,1%-át. Az év során 0,4%-os volt a növekedés, szemben az országosan regisztrált 1,2%-kal. A szervezetek meghatározó hányada (91%-a) vállalkozásként működött, a nonprofit szféra 7,5, a költségvetési szervezetek 1,1%-ot képviseltek. Országosan a vállalkozások részaránya némileg felülmúlta a megyeit, míg az utóbbi két gazdálkodási körhöz tartozók hányada elmaradt attól.

1. tábla

A regisztrált vállalkozások száma, 2013. december 31.

Gazdálkodási forma	Száma		A 2012. december 31-ei százalékában	
	Tolna megyében	országosan	Tolna megyében	országosan
Társas vállalkozás	7 753	600 346	97,1	99,9
Önálló vállalkozó	26 709	1 087 823	101,4	102,1
Ezen belül:				
főfoglalkozású	8 548	360 481	101,8	102,7
mellékfoglalkozású	11 580	469 648	102,8	103,3
nyugdíjas	6 581	257 691	98,6	99,1
egyéni vállalkozó	9 492	376 285	100,3	102,0
Vállalkozás összesen	34 462	1 688 169	100,4	101,3

A Tolnában nyilvántartott közel 34 500 vállalkozás 22%-a társas formában alakult meg, 78%-uk önálló vállalkozó volt. (Országosan a társas formát választók a megyeinél magasabb, 36%-os hányadot képviseltek.) A **társas vállalkozások**nál 2013-ban folytatódott a korábbi időszakok tendenciája, miszerint a jogi személyiségű társaságok körének bővülésével párhuzamosan csökkent a jogi személyiséggel nem rendelkezők száma. A leggyakoribb gazdálkodási formákat továbbra is a korlátolt felelősségű társaságok (4977) és a betéti (2388) társaságok jelentették, s míg előbbieké száma stagnált, utóbbiaké 8,3%-kal mérséklődött az elmúlt 12 hónap során. Tovább emelkedett viszont a másik két jogi személyiségű formában bejegyzett cégek száma: a szövetkezetek körében 2,3, a részvénytársaságoknál 1,5%-kal nőtt a szervezetszám.

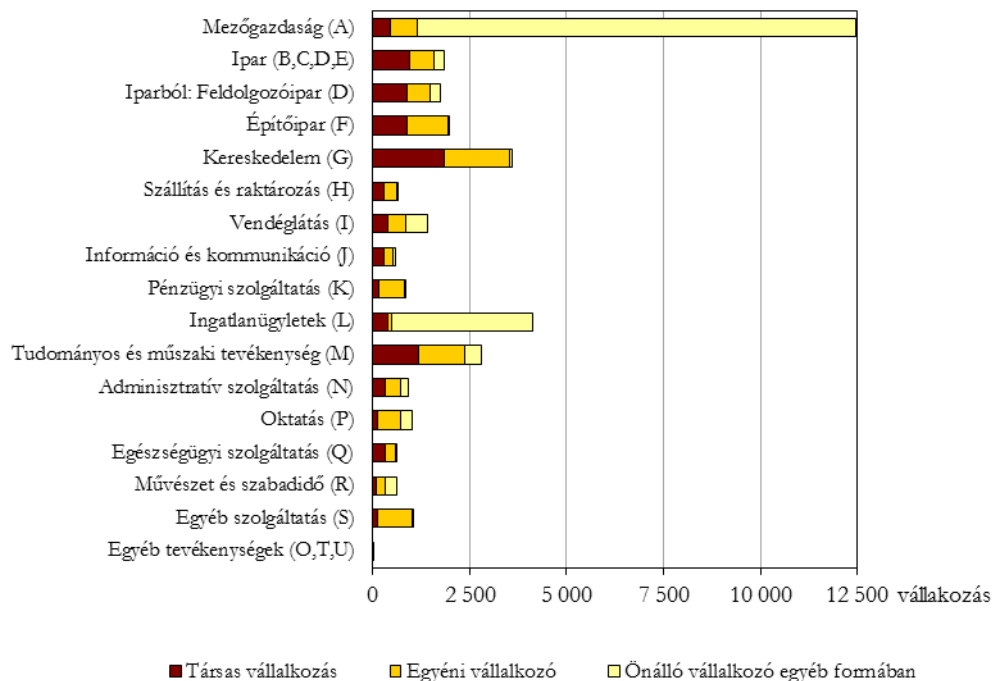
Az **önálló vállalkozók** száma december végén meghaladta a 26 700-at, az elmúlt év során 1,4%-kal emelkedett. Ezen belül viszont kevesebb, mint 36%-ot tettek ki az okmányirodák által nyilvántartott egyéni vállalkozók, és e körben a növekedés is az előbb említetténél szerényebb mértékű (0,3%) volt. A munkavégzés jellege szerint az önálló vállalkozóknak kevesebb, mint egyharmada tevékenykedett főállásban, 43%-uk mellékfoglalkozású, további egynegyedük nyugdíjas volt. Az elmúlt 12 hónapban ez utóbbi körhöz tartozó önálló vállalkozók száma az országoshoz hasonlóan tovább mérséklődött, a fő- illetve mellékfoglalkozásúaké bővült.

A megyei székhelyű vállalkozásokat **főtevékenység szerint** vizsgálva, a nemzetgazdasági ágak felében növekedett vagy stagnált a szervezetszám, a másik felében mérséklődött. A legjelentősebb cégszámot képviselő ágak közül a mezőgazdaságban és az ingatlanügyletek területén, az önálló vállalkozói kör bővülésének eredményeként, nőtt a vállalkozások száma, ugyanakkor

mérséklődést tapasztaltunk a kereskedelem és gépjárműjavítás, a szakmai, tudományos tevékenységek, az építőipar valamint a feldolgozóipar területén bejegyzettek számában.

3. ábra

A vállalkozások száma nemzetgazdasági ágak szerint, 2013. december 31.

A vállalkozások létszám-kategóriánkénti összetétele nem változott számottevően. Túlnyomó többségük, 99,7%-uk kisvállalkozás – ezen belül 98,4% mikrovállalkozás – volt. Tolnában a középvállalkozások (50-249 főt foglalkoztatók) száma 88, míg az ennél nagyobb létszámúaké mindössze 10 volt az elmúlt év végén.

2013. december 31-én a megyében 522 társas vállalkozás állt **felszámolás vagy csődeljárás** alatt, a regisztráltak közel 7%-a. (Országosan ezen arányszám 11% volt.) A gazdálkodási formák összességét tekintve Tolnában a 2013. év folyamán 2263 szervezet alakult és 2061 szűnt meg, az országos bejegyzéseknek 2,0, illetve 2,2%-át képviselve. (Mint ahogy az korábban említésre került, a Tolna megyei székhelyű gazdasági szervezetek az év végi országos állomány 2,1%-át tették ki.)

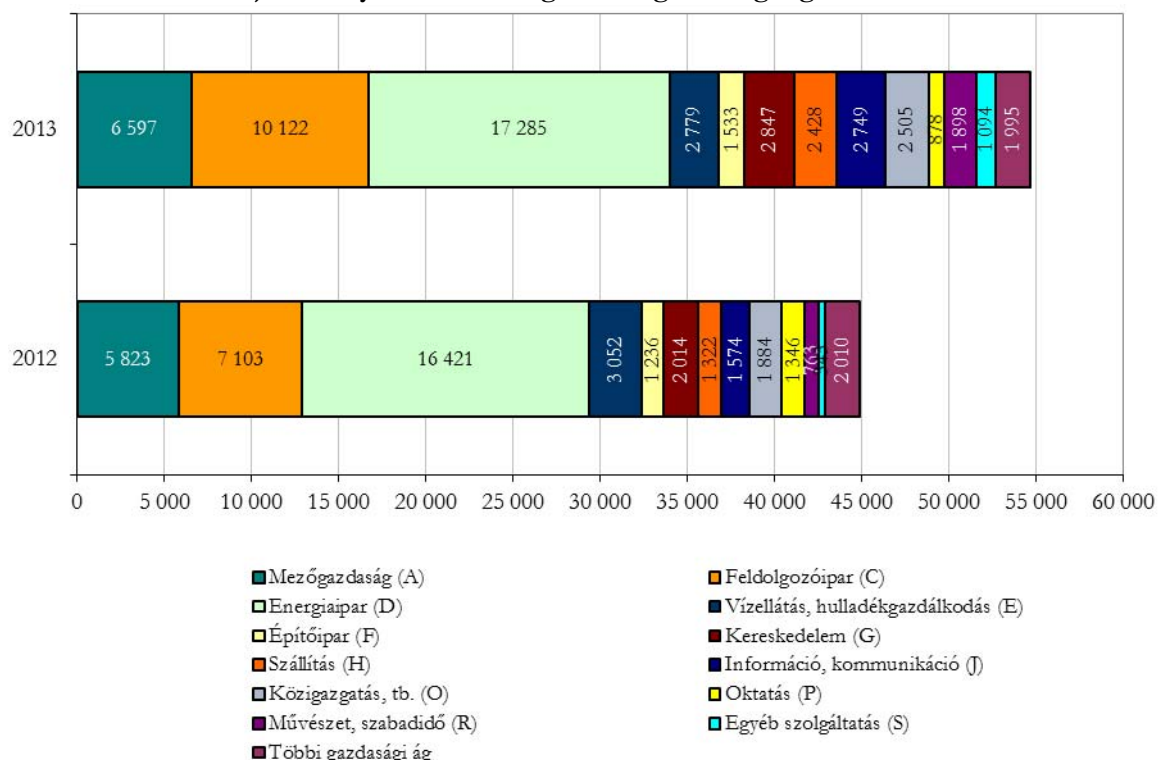
Beruházás

A megfigyelt Tolna megyei székhelyű gazdálkodó szervezetek 2013-ban – előzetes adatok szerint – 54,7 milliárd forint értékű **új beruházást** valósítottak meg, amely az országos teljesítményértéknek 1,5%-át képviselte. Az elmúlt év során végrehajtott fejlesztések összege folyó áron közel 10 milliárd forinttal, bő egyötödével felülmúlta a 2012. évit. (2012-ben csökkenést regisztráltunk.) **Egy lakosra vetítve** 238 900 forint teljesítményérték jutott, az országosnak 65, a megyék Budapest nélkül számított átlagának 86%-a. E fajlagos összeg Tolnában – a megyéket és Budapestet magában foglaló – a mutatószám szerint csökkenő országos rangsorában a tizedik helyet biztosította. A dél-dunántúli régió másik két megyéjében ennél kedvezőtlenebb volt a népességszámra vetített beruházási érték – Baranyában 10 ezer, Somogyban 74 ezer forinttal –, így az ország nagyobb területi egységei közül Észak-Magyarország után a Dél-Dunántúlon számítottuk a második legalacsonyabb fajlagos mutatót (209 ezer forint/fő).

Tolnában mindegyik **anyagi–műszaki** csoportban nőtt 2013-ban az előző évihez viszonyított folyóáras teljesítményérték és módosult az **investíciók összetétele**. Az átlagosnál nagyobb mértékben, közel egynegyedével emelkedett az építési beruházások folyóáras összege, valamint nőtt ezen anyagi–műszaki csoport részaránya (35-ről 36%-ra). Gépek, berendezések, járművek beszerzésére a 2012. évinél egyötödével fordítottak többet a gazdálkodó szervezetek, az összes teljesítményértékből képviselt hányaduk az előző évihez hasonlóan 62% volt. Ez utóbbiakon belül számottevően emelkedett a hazai gyártásból származók aránya (56-ról 69%-ra) és mérséklődött az importbeszerzéseké (44-ről 31%-ra). Kedvező jelenség, hogy a teljesítményérték viszonylag kis hányadát kitevő tenyész- és igásállatok termelésbe állítására, valamint föld, telek értéknövelésére is lényegesen több jutott az egy évvel korábrinál (41%-kal, illetve az előző évinek ötszörösével).

4. ábra

A beruházások teljesítményértékének megoszlása gazdasági ágak szerint, millió forint

A **nemzetgazdasági ágak** többségében – 18-ból 13-ban – élénkült a beruházási aktivitás. A megyében jelentősebb investornak számító ágak közül a legnagyobb hányadot (32%) képviselő energiaipari beruházások 5%-kal, az azt követő feldolgozóipari (19%) fejlesztésekre fordított összegek 43%-kal, a sorban harmadikként szereplő mezőgazdasági (12%) teljesítményérték 13%-kal múlta felül a 2012. évit (folyó áron számítva). A kisebb súlyarányt képviselő nemzetgazdasági ágak közül jelentős teljesítményérték kötődött a vízellátás, a kereskedelem, az információ, kommunikáció, a közigazgatás, a szállítás valamint a művészet és szabadidő területekhez. Ezen ágakban – a vízellátás kivételével – mindenütt emelkedtek a beruházásra fordított összegek. A legnagyobb mértékű növekedés a művészet és szabadidő valamint a mindössze két százalékot képviselő egyéb szolgáltatások ágakban következett be, ahol az előző évinek 2,5, illetve 3-szorosát tette ki a beruházási teljesítményérték.

Mezőgazdaság

A kedvező időjárás következtében a termesztett fontosabb növények terméseredményei 2013-ban – az ország más megyéihez hasonlóan – Tolnában is nőttek. A kiemelt növényfajok 2013. évi **előzetes terméseredményei** a megyében a következőképpen alakultak:

Kukoricánál az országos termés 9%-a származott a megyéből. Ez utóbbi volumenében (610,8 ezer tonna) mintegy héttizedével haladta meg a 2012. évit, miközben a betakarított terület 6,4%-kal csökkent. Így a hektáronkénti hozam (5960 kg) több mint nyolctizedével felülmúlta az előző évit. (Országosan ezen idő alatt a terület 5,3%-kal, a termésmennyiség több mint a négytizedével, a termésátlag mintegy harmadával nőtt.)

Búzából Tolna az országos volumen közel 6%-át adta. 2012-höz képest a termésmennyiség (279,6 ezer tonna) egyharmadával emelkedett, miközben a betakarított terület mindössze 1,6%-kal bővült. A termésátlag (5840 kg/ha) az előző évihez képest közel egyharmadával nőtt. (Országosan a terület 1,6%-os növekedése mellett a termésmennyiség és a termésátlag egynegyed-egynegyed részével emelkedett.)

Napraforgónál a megyében termelt mennyiség (84,0 ezer tonna) az országosnak 6%-át adta. Ez 2012-höz képest 48%-os növekedést jelentett, miközben a terület 12,5%-kal bővült, így a fajlagos termés (2940 kg/ha) egyharmadával meghaladta az előző évit. (Országosan a napraforgó-terület 3,5%-kal mérséklődött, miközben a termésmennyiség egytizedével, a termésátlag 16%-kal emelkedett.)

Cukorrépából az országosnak bő 9%-át adta a Tolnában megtermelt mennyiség. Az előző évnek közel a másfélszeresét kitevő termésmennyiséget és átlagtermést (82,6 ezer tonna, illetve 55 740 kg/ha) a 2012. évinél 1,3%-kal kisebb területen takarították be. (Az ország egészében ugyanakkor a cukorrépa-mennyiség és a betakarított terület kismértékben csökkent, a termésátlag összességében 6,1%-kal felülmúlta a 2012. évit.)

Repcéből az országos termésnek 5%-a származott a megyéből. Az itt megtermelt mennyiség (25,3 ezer tonna) az előző évit négytizedével meghaladta, miközben a terület egynegyedével bővült. A fajlagos hozam (3340 kg/ha) így tavalyhoz képest több mint egytizedével nőtt. (Országosan a terület 23%-os bővülése mellett a tavalyinál több mint egynegyedével nagyobb termést takarítottak be, a termésátlag 3,2%-kal emelkedett.)

A *lucernaszénából* Tolna az országos termés 3%-át adta. 2013-ban az előző évhez képest nyolctizedével nagyobb termés (17,5 ezer tonna) került a raktárakba, miközben a terület mindössze 4,0%-kal nőtt. A hektáronkénti átlagtermés (5360 kg/ha) a 2012. évit háromnegyedével meghaladta. (Az ország egészében ugyanakkor a lucernaszéna-mennyiség egyötödével nőtt, a betakarított terület pedig kis mértékben csökkent, a termésátlag összességében több mint egynegyedével felülmúlta az egy évvel korábit.)

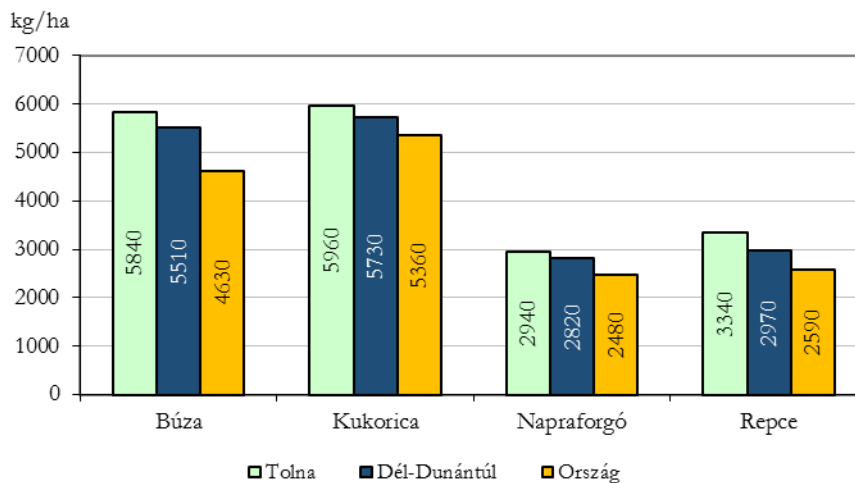
Burgonyából az országos termés egy százaléka származott Tolnából. A megyei termelők 2012-höz képest bő egynegyedével többet (4,9 ezer tonna) takarítottak be úgy, hogy közben a terület 4,0%-kal csökkent.¹

Tolna 2013-ban a termésátlagok alapján számított megyei rangsorban a búzánál, a repcénél és a napraforgónál az első, a kukoricánál a harmadik, a cukorrépánál az ötödik, a burgonyánál és a lucernaszénánál a hetedik helyen szerepelt.

¹ A termésátlag-adatok a szántóföldre vonatkoznak, míg a termésmennyiségekben a konyhakertben, valamint köztes- és másodvetések területéről betakarított termés is benne van.

5. ábra

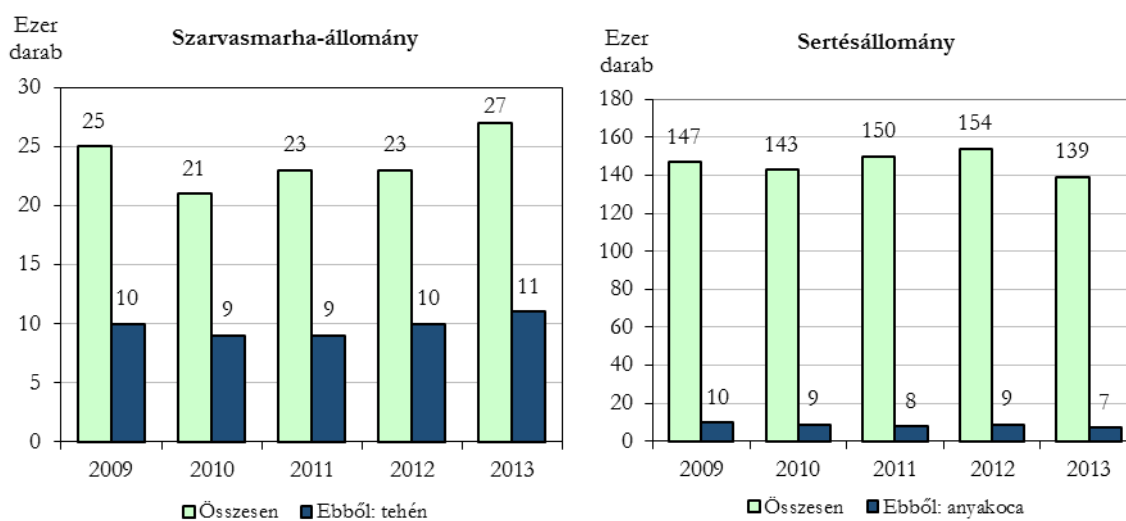
A fontosabb növények 2013. évi termésátlagai

Állatállományok vonatkozásában Tolna megye gazdaságaiban 2013. decemberben 27 ezer szarvasmarhát és 139 ezer sertést regisztráltak. A szarvasmarhák száma 2012 végéhez képest 17,4%-kal nőtt, míg a sertéseké 9,7%-kal visszaesett. Ezzel párhuzamosan az anyaállat-állomány teheneknél egytizedével bővült, míg az anyakocáknál bő ötödével csökkent. Az állományok ezen alakulását az évközi adatok is alátámasztják: a szarvasmarháknál a létszám – ingadozások mellett – időszakról időszakra növekedést mutatott, míg sertéseknél folyamatos volt a mérséklődés. A hosszú távú tendenciát tekintve viszont úgy tűnik, hogy míg a szarvasmarháknál – legalábbis egy időre – megtorpant az állomány korábban tapasztalt évről évre való visszaesése és az elmúlt néhány év adatai alapján kimondottan növekedéssel kell számolni, addig a sertéseknél folytatódott a csökkenő trend. (Országosan az elmúlt egy év alatt a szarvasmarhák száma kismértékben bővült, miközben a tehén-létszám alig változott. A sertésállomány ugyanakkor valamelyest mérséklődött, és ennél sokkal nagyobb mértékű volt az anyakoca-szám visszaesése.)

6. ábra

A december 1-jei állatlétszámok Tolnában

2013. december 1-jén Tolnában 46 ezer darab juhot és 501 ezer darab tyúkfélét regisztráltunk. A juhoknál folytatódott az elmúlt évekre jellemző állománynövekedés, a tyúkoknál pedig

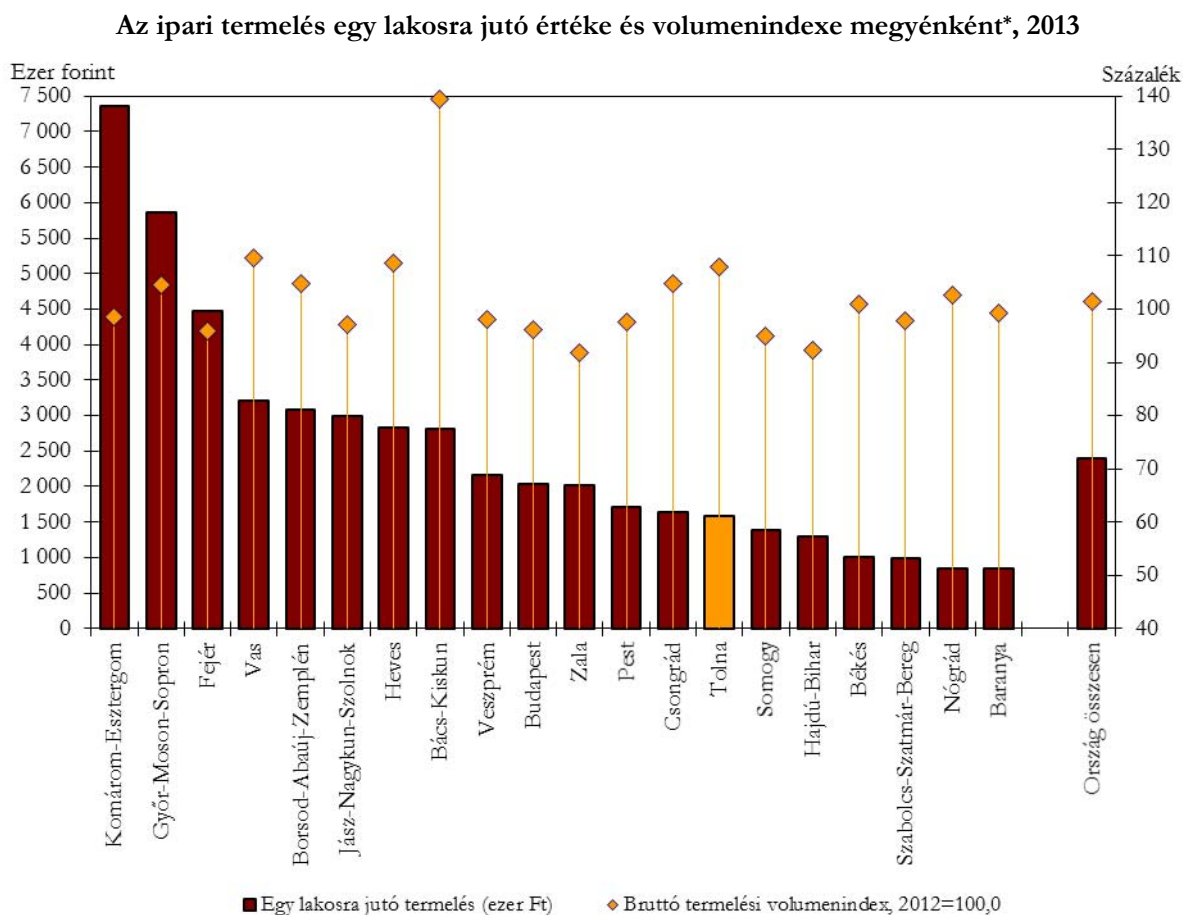
megettörni látszik a korábbi évek csökkenése, az előbbieik száma mintegy 15, az utóbbiaké 7%-kal nőtt 2012 végéhez képest.

Ipar

A megye **ipari teljesítménye** 2013-ban tovább bővült. A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások Tolnában működő ipartelepeinek termelési volumene 2012-höz képest 7,9%-kal – az országosnál erőteljesebben – növekedett. Éven belül a kibocsátás volumene az első kilenc hónap mindegyikében felülmúlta az előző év azonos időszakit, az utolsó három hónapban viszont elmaradt attól.

A 2013-ban produkált 364,5 milliárd forint bruttó termelési érték a hasonló méretű gazdálkodói kör országos teljesítményének az 1,5%-át tette ki. Ezen arányszám nem változott 2012-höz képest. **Tolna egy lakosára** 1 millió 592 ezer forint ipari kibocsátás jutott, az országos átlag kétharmada. A 19 megyét és Budapestet tekintve hat területi egységben – köztük Baranyában és Somogyban is – ennél alacsonyabb volt a fajlagos összeg. Az ország régiói közül továbbra is a Dél-Dunántúlon volt a legkisebb a népességszámra vetített ipari termelési érték, amely az országosnak alig több mint felét képviselte.

7. ábra

* A 4 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai.

A **megyei székhelyű** közepes és nagyméretű (legalább 50 fős) **ipari vállalkozások** termelési volumene a fent említett körben regisztráltnál is nagyobb, 8,9%-os növekedést mutatott. (Itt azonban megjegyezzük, hogy e vállalkozói csoporthoz kapcsolódó adatokat a megyében szervezeti változások is befolyásolták, 2013-ban ugyanis az egy évvel korábrinál több cég került a

megfigyelési körbe létszámnövekedés vagy székhelyváltoztatás miatt.) A termelésnél gyorsabb ütemben, 9,3%-kal emelkedett az értékesítés volumene, az export erőteljesebb (27%-os), a belföldi eladások szerényebb (4,3%-os) bővülése mellett. A megyei ipar mindkét ágát érintette a növekedés, a dinamikában azonban jelentős volt a különbség. Az év során produkált mintegy 315 milliárd forint bruttó termelési érték közel hattizedét előállító, kizárólag hazai piacon értékesítő energiaipar (D) teljesítménye 2,5%-kal bővült, míg a fennmaradó négytizedet kibocsátó feldolgozóipar (C) 19%-kal emelkedett. Ez utóbbihoz a kivitel erőteljes élénkülése (27%-kal nőtt az export) mellett a belföldi eladások bővülése (11%) is hozzájárult.

2. tábla

Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei*
(előző év azonos időszaka=100,0)

Időszak	Termelés	Értékesítés			
		Összes	Belföldi	Export	
2012.	I. negyedév	108,5	108,8	108,5	109,9
	II. negyedév	106,4	105,4	109,0	94,7
	III. negyedév	99,9	100,9	100,9	100,7
	IV. negyedév	116,8	116,8	116,0	120,0
	I–IV. negyedév	107,9	108,0	108,7	105,4
2013.	I. negyedév	108,8	109,7	108,4	114,6
	II. negyedév	114,0	115,8	111,7	129,2
	III. negyedév	119,7	118,9	115,0	131,7
	IV. negyedév	95,5	95,2	85,8	134,1
	I–IV. negyedév	108,9	109,3	104,3	127,4
Ezen belül:	feldolgozóipar (C)	119,3	120,4	110,9	127,4
	energiaipar (D)	102,5	102,5	102,5	–

* A legalább 50 főt létszámot foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai.

A textil, ruházat, bőr- és bőrtermék gyártása kivételével – ahol a cégszám növekedése ellenére – az egy évvel korábbi szinten alakult a teljesítmény, minden **feldolgozóipari alág** kibocsátása felülmúlta a 2012. évet. A legjelentősebb gazdasági súlyt képviselők közül a fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártásban 45, a villamos berendezések előállítás területén 40%-os volumenemelkedés következett be. Ebben a korábban említett szervezetszám növekedés is szerepet játszott, ezen alágakban ugyanis – az előbbi sorrendben – kettővel, illetve eggyel bővült a megfigyelt vállalkozások száma. E két, túlnyomóan exportra termelő (86, illetve 91%) ágazat kivitele 54, illetve 44%-kal bővült, miközben hazai eladásai is valamelyest emelkedtek. (A feldolgozóipari termelés 18%-a a fémalapanyag, fémfeldolgozási termék, további 19%-a a villamos berendezés gyártáshoz kötődött, az export 25, illetve 29%-át adta e két ágazat.) Folytatódott a növekedés a megyei feldolgozóipari termelés és értékesítés közel egyharmadát biztosító – és egyben legjelentősebbnek számító – élelmiszeriparban is. A döntően hazai piacon értékesítő (87%) alágban a belföldi eladások 8,7%-os növekedése mellett a kivitel is számottevően (27%-kal) élénkült, termelése 8,0%-kal múlta felül a 2012. évet. Az említett feldolgozóipari alágakhoz a bruttó kibocsátás és az export 88%-a kötődött 2013-ban.

Építőipar

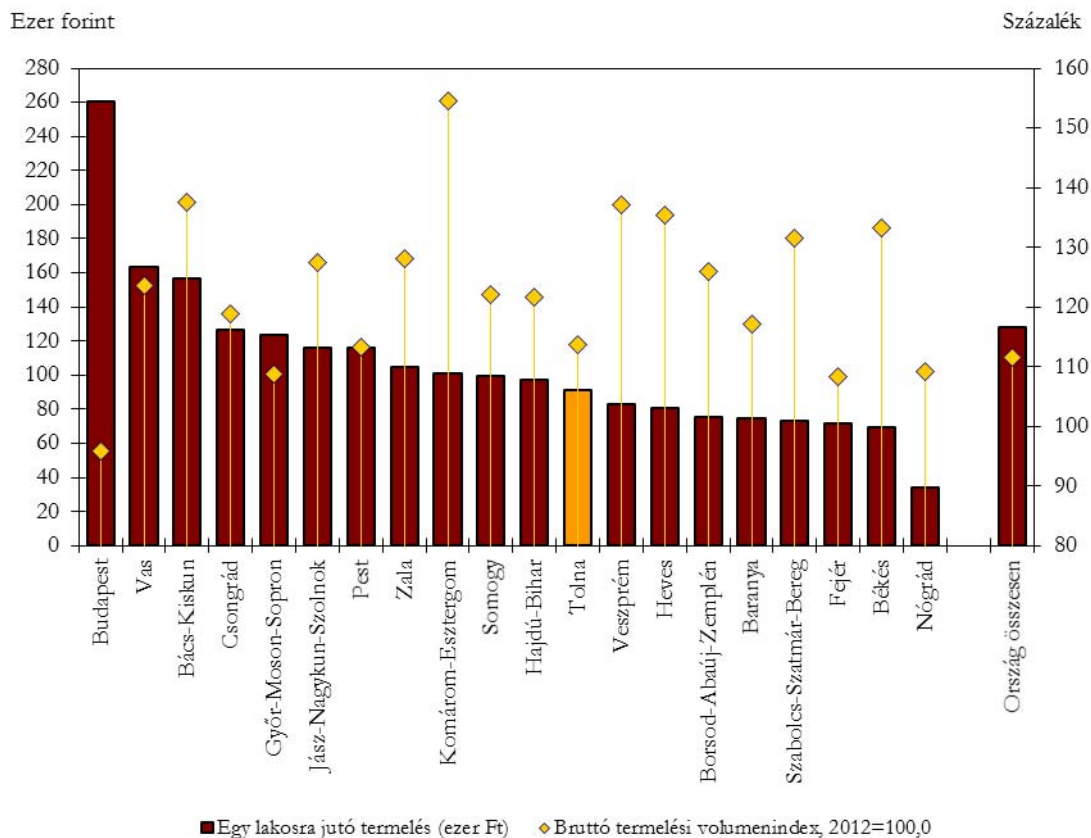
Tolna megye építőipari teljesítménye a 2012-ben regisztrált csökkenés után 2013-ban bővült. A megyei székhelyű, legalább öt főt foglalkoztató építőipari vállalkozások az év folyamán 20,9 milliárd forint **bruttó termelési értéket** produkáltak, összehasonlítva áron számítva közel 14%-kal többet, mint 2012-ben. Az elmúlt évben az ország minden megyéjében nőtt a teljesítmény, csökkenést csak a fővárosi adatok mutattak. Az ország egészét tekintve 2013-ban az

építőipari termelés volumene 9,6%-kal – a legalább öt főt foglalkoztató körben 12%-kal – felülmúlta az egy évvel korábit.

A Tolna megyei székhelyű szervezetek 2013. évi építőipari teljesítménye – az előző évihez hasonlóan – az országosnak mindössze 1,6%-át képviselte. **Egy lakosra** vetítve 91 200 forint bruttó termelési érték jutott, amely összeg a magyarországi átlagnak bő héttizede volt.

8. ábra

Az építőipari termelés egy lakosra jutó értéke és volumenindexe megyénként*, 2013

* A 4 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai.

A tárgyidőszakban produkált tolnai termelés 56%-a épületek, 44%-a egyéb építmények kivitelezéséből származott. A volumennövekedés az országoshoz hasonlóan ez utóbbi **építmény-főcsoportban** volt erőteljesebb (23%-os) az út- és közműépítési munkáknak köszönhetően.

3. tábla

Az építőipari termelés alakulása építmény-főcsoportonként*, 2013

Megnevezés	Tolna megye			Országos		
	milliárd Ft	megoszlás, %	volumen-index, 2012=100,0	milliárd Ft	megoszlás, %	volumen-index, 2012=100,0
Épületek építése	11,6	55,5	107,6	581,5	45,8	106,1
Egyéb építmények építése	9,3	44,5	122,7	688,4	54,2	116,8
Összesen	20,9	100,0	113,8	1269,9	100,0	111,6

*A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra vonatkozó adatok.

Az építőipari **szerződéskötések** vegyes képet mutattak. Az év folyamán kötött új szerződések volumene 44, a december végi állomány 15%-kal felülmúlta az egy évvel korábit. A megfigyelt megyei székhelyű építőipari szervezetek 2013. év végén 4,4 milliárd forintnyi érvényes

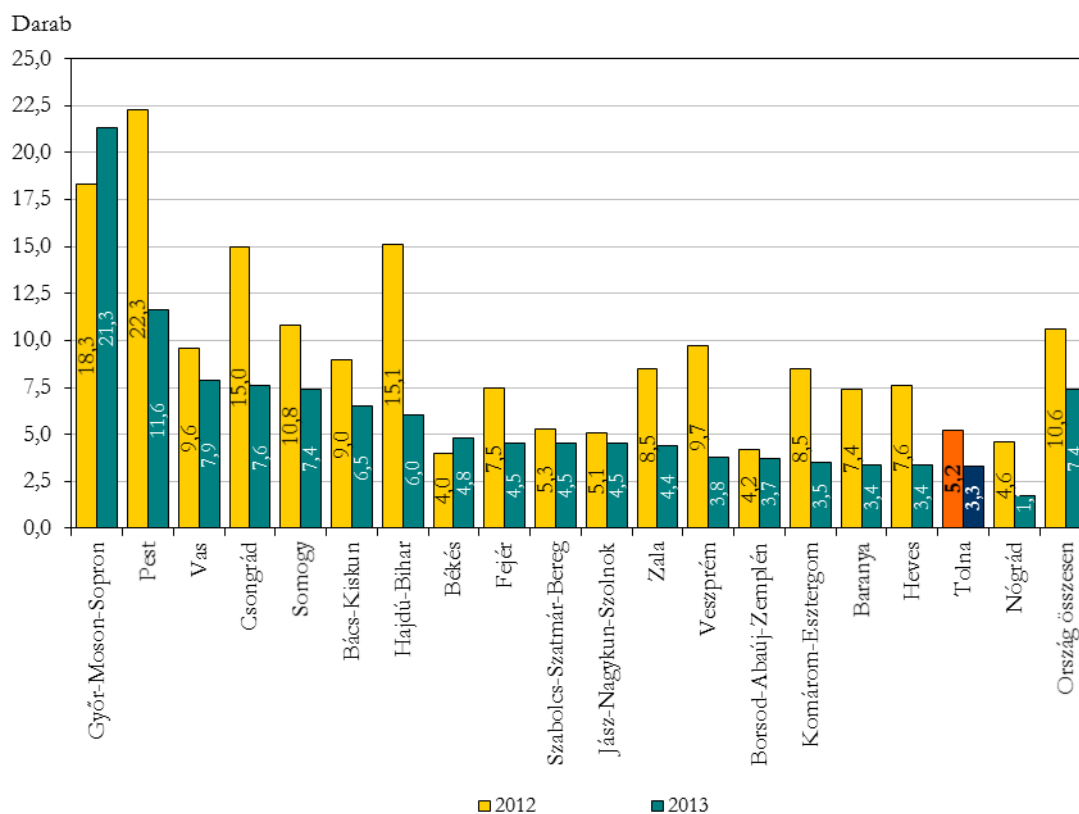
megrendeléssel rendelkeztek, amelyeknek túlnyomó része egyéb építmények kivitelezésére (71%), kisebbik hányada épületépítésre (29%) vonatkozott. Ez utóbbi csoporthoz kapcsolódó szerződésállomány egytizedével elmaradt az egy évvel korábbtól, míg az épületek kivitelezésére kötöttek bő négyszerese volt a 2012. decemberinek.

Lakásépítés

Az elmúlt évtizedek legalacsonyabb **lakásépítési teljesítményét** regisztráltuk Tolna megyében. 2013-ban 75 új lakás használatbavételére adtak ki engedélyt a hatóságok, amely – kevesebb mint fele volt a 60 évvel ezelőttnél – a 2012. évnek pedig 63%-át jelentette. A Dél-Dunántúl másik két megyéje közül Baranyában a teljesítmény az előző évnek csupán 45, Somogyban 70%-át érte el. Az ország megyéi közül csupán kettőben – Békésben és Győr-Moson-Sopronban – tapasztaltunk növekedést, amely igen számottevő – 21, illetve 15%-os – volt, a többi 17 megyében viszont 10-63% közötti visszaesést mértünk. Az újonnan épített lakások tízezer lakosra vetített száma Tolnában (3,3) a második legalacsonyabb volt az ország megyéi közül, az országosnak pedig a 45%-át tette ki. A régió másik két megyéje közül Baranyában 3,4, Somogyban 7,4 volt a fajlagos mutató értéke, ez utóbbi megegyezett az országos átlaggal.

9. ábra

A tízezer lakosra jutó lakásépítések száma

A megyében átadott 75 lakás 17%-a Szekszárdon, 76%-a a többi városban épült, előbbi körben 59, utóbbiban 5%-kal maradt el a teljesítmény a 2012. évitől. A legnagyobb mértékű visszaesés a községekben következett be, az újonnan átadott lakások száma az egy évvel korábbinak az egyötödét sem érte el, ezzel a megyei lakásépítéshez csupán 7%-os hányaddal járultak hozzá.

A lakások 76%-át természetes személyek, 24%-át vállalkozások finanszírozták 2013-ban. Az adatok szerint a lakásépítés volumene mindkét beruházói körben számottevően csökkent. Az új

otthonok 68%-a saját használatra, 32%-a értékesítési célra készült, az utóbbiak száma az előbbieknél is nagyobb mértékben esett vissza.

A lakások szobaszám szerinti összetétele kissé módosult. Kisebb lett az egy- és a kétszobások aránya (3, illetve 11%), valamint a négy- vagy több szobásoké (52%) is, míg a háromszobásoké (35%-ra) nőtt. A lakások átlagos mérete a lakosság által építettek alapterületének csökkenése miatt 139-ről 119 m²-re mérséklődött.

A 2013. év folyamán – az előző évinél 41%-kal kevesebb – 33 **lakás szűnt meg** a megyében, közel kétharmaduk avulás miatt. A megszünt lakások 55%-a még 1945 előtt épült, 39%-uk 1945 és 1960 között került használatba.

Az elmúlt év során 97 **új lakás építésére adtak ki engedélyt** a hatóságok. Ez ötten volt több, mint az előző tíz év legalacsonyabb értékét produkáló 2012. évi szint. A megyék közül csupán Tolnában, Baranyában és Vas megyében mértek növekedést, a többi 16 megyében 3-66% közötti volt a csökkenés. Országosan az előző évinél 29%-kal volt kevesebb az új lakások építésére kiadott engedélyek száma. A Dél-Dunántúlon a Baranyában tapasztalt 32%-os növekedés mellett Somogyban a 2012. évi szint 54%-ára esett vissza az építési kedv.

Turizmus

Tolna megye **kereskedelmi szálláshelyein** – az előzetes adatok szerint – 2013-ban 73 900 vendéget és 171 100 vendégéjszakát regisztráltak. Előbbiek száma 2,9%-kal, utóbbiaké 9,0%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. Összességében nőtt az átlagos tartózkodási idő is. (Országosan a vendégszám 5,3%-kal, a vendégéjszaka-szám 4,6%-kal haladta meg a 2012. évit.)

A megyei vendégforgalom 88%-át adó belföldi vendégek száma 2,5%-kal, a hozzájuk kötődő éjszakáké 9,4%-kal nőtt egy év alatt. 2013-ban a 65 000 hazai vendég 147 500 éjszakát töltött el a megye szálláshelyein. A mintegy 8800 külföldi vendéghez 23 700 vendégéjszaka kötődött, előbbiek száma 5,8, utóbbiaké 6,6%-kal bővült 2012-höz képest. A külföldi vendégek háromtizede Németországból érkezett, ezzel továbbra is a legjelentősebb küldő ország, bár az elmúlt évben a vendégek száma 8,3, a hozzájuk kötődő éjszakáké 1,2%-kal mérséklődött. Tovább emelkedett viszont a külföldi vendég-forgalom 9%-át képviselő osztrák vendégek, valamint vendégéjszakáik száma, előbbi 17, utóbbi 21%-kal. A 2012. évi visszaesés után ismét nagyobb létszámban regisztráltak a megyei szálláshelyeken Olaszországból érkezőket, számuk 7,3, az általuk eltöltött éjszakáké 21,5%-kal nőtt egy év alatt.

A megyébe látogató vendégek 65%-át a szállodák fogadták, ahol 6,7%-kal bővült a vendég-, 10,0%-kal a vendégéjszaka-szám. A megyébe érkező vendégek 14%-a a panziókat választotta szálláshelyként, ahol a 2012. évinél 4,5%-kal kevesebb vendéget regisztráltak, a hozzájuk kötődő éjszakáké viszont 11,7%-kal növekedett a vizsgált időszakban. A turisták 11%-át fogadó közösségi szállásokon ugyanakkor visszaesett a forgalom, a vendégszám 9,8, éjszakáiké 2,6%-kal maradt el az egy évvel korábbtól. A 8%-os részarányt képviselő üdülőházakban azonban számottevő forgalombővülést tapasztaltunk, a 2012. évinél 27%-kal több vendég 46%-kal több éjszakát töltött el ebben a szállástípusban. Jelentősen visszaesett ugyanakkor a forgalom a kempingekben, amelyekben a szállást igénybe vevők 4%-át regisztrálták, a vendégszám 31, a hozzájuk kötődő éjszakáké 25%-kal csökkent a vizsgált időszakban.

A kereskedelmi szálláshelyeken 2013-ban 1994 millió forintot realizáltak, amely 8,8%-kal magasabb volt a 2012. évi **bevétel**nél. Az összbevétel 47%-a származott szállásdíjból, 35%-a pedig vendéglátásból. A mintegy 938 millió forint szállásdíj-bevétel 16%-kal több, a vendéglátás 693 millió forintos bevétele viszont közel 3%-kal kevesebb volt, mint egy évvel korábban.

A működő kereskedelmi szálláshelyek jelentése alapján decemberben a megye 28 egysége fogadott el Széchenyi Pihenőkártyát. A 2013. évben összességében csaknem 175 millió forint

származott a **SZÉP-kártya** elfogadásából, ez a belföldi bruttó szállásdíj-bevétel negyedét jelentette.

Közúti közlekedési balesetek

Tolna megye közútjain 2013-ban 314 **személyi sérüléssel járó balesetet** regisztráltak, amelyek során 417 személy sérült vagy halt meg. Az országosan tapasztaltnál nagyobb mértékben nőtt mind a balesetek, mind a sérültek száma, előbbieké 9,8, utóbbiaké 23,0%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. (Országosan 3,4, illetve 5,6% volt a növekedés.) A balesetek 13%-ában játszott szerepet az ittaság, számuk nem változott a vizsgált időszakban. Országosan viszont 2,1%-kal mérséklődött a gyakoriságuk, az esetek 11%-át okozták ittasan.

A megyében a közúti balesetek négy százaléka volt halálos kimenetelű, számuk megduplázódott az elmúlt évben. A súlyos sérüléssel járó esetek száma stagnált, a könnyű sérüléseké viszont számottevően – 15%-kal – emelkedett, előbbiek a balesetek 38%-át, utóbbiak 58%-át képviselték. A közúti balesetekben húszan, a 2012. évinél kétszer többen veszítették életüket. Eközben a súlyosan **sérültek** száma is 2,4%-kal, a könnyen sérülteké 32%-kal nőtt egy év alatt. Előbbiek az összes sérültnek 31, utóbbiak 65%-át tették ki.

A közúti balesetek döntő többsége (91%-a) a járművezetők hibája, további 5%-a a gyalogosok, 3%-a pályahiba miatt történt. A járművezetői hibák 36%-ában a sebesség nem megfelelő alkalmazása, további 17%-ában az elsőbbség meg nem adása volt a **kiváltó ok**.

További információk, adatok (linkek):

[Táblázatok](#)

[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

További információ:

kommunikacio@ksh.hu

Információs szolgálat, telefon: (+36-1) 345-6789